

Riktlinje

Gullspångs kommun Riktlinje för socialpsykiatri

Beslutad av: Vård- och omsorgsnämnden

Datum och paragraf: 2024-03-18, §39

Dokumentansvarig: 1:e socialsekreterare

Gäller från: 2024-03-18

Diarienummer: VON 2024-63

**GULLSPÅNGS
KOMMUN**

Innehåll

INLEDNING	3
Lagstiftning	3
Målgrupp	3
Personer med psykisk funktionsnedsättning	3
Personer med missbruk och beroende	4
Personer med samsjuklighetsproblematik	4
INSATSER	4
Boendestöd	4
Vård och stödsamordnare	4
Daglig sysselsättning	5
Bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen	5
BEAKTANDE VID HANDLÄGGNING	5
Barnrättsperspektiv	5
Våld i Nära relationer	5
Övrigt	6
SAMVERKAN	6
Samordnad Individuell plan (SIP)	6

INLEDNING

Dessa riktlinjer omfattar handläggning inom socialpsykiatriens område. Riktlinjerna syftar huvudsakligen till att vara ett stöd för handläggaren i biståndsbedömningen utifrån den enskildes ansökan och behov. Här klarläggs vilka insatser som vanligtvis beviljas samt i vilken omfattning. Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes rätt att få en individuell prövning av sin begäran. Varje beslut ska vara baserat på den enskildes behov. Riktlinjerna är avsedda att vara normgivande för biståndsbedömning och insatsernas omfattning, bistånd kan dock aldrig vägras den enskilde med hänvisning till att insatsen inte finns med i dessa riktlinjer. Det är alltid den enskildes speciella situation och behov som ska ligga till grund för ett biståndsbeslut

Riktlinjerna ska syfta till att:

- Fungera som ett styrdokument för de handläggare som utreder och fattar beslut om insatser enligt Socialtjänstlagen inom socialpsykiatrien.
- Beskriva målgruppen och ge en allmän beskrivning av insatserna.
- Bidra till enhetliga bedömningsgrunder för att uppnå likvärdighet och rättssäkerhet.
- Tydliggöra socialnämndens intentioner för verksamheten.

Riktlinjerna är ett komplement till, men inte en ersättning för, de lagar och föreskrifter som styr verksamheter inom området. Hur handläggningsförfarandet genomförs, se ”Handläggning och dokumentation- Handbok för socialtjänsten”.

Lagstiftning

Socialtjänstlagen (SoL) är en ramlag. Alla insatser som ges med stöd av denna lag ska bygga på den enskildes självbestämmande och integritet. Grunden för bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen är att tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och bistånd beviljas förutsatt att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Utgångspunkten vid bedömning av behov är, utöver Socialtjänstlagen, annan gällande lagstiftning inom verksamhetsområdet; exempelvis Offentlighets- och sekretesslagen (OSL), Förvaltningslagen (FL), Socialtjänstförordningen, tillsynsmyndigheternas föreskrifter och allmänna råd samt rättspraxis.

Målgrupp

Personer med psykisk funktionsnedsättning

Definition och avgränsning av målgruppen bygger på definition av begreppet psykiskt funktionshinder från Nationell psykiatrisamordning. Kriterier för att en person ska ingå i målgruppen är att:

Personen har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter inom viktiga livsområden, exempelvis att klara sig själv i det dagliga livet och bristande delaktighet i arbetslivet, i sociala relationer, i fritids- och kulturaktiviteter, i utbildning och i demokratiska processer.

Dessa svårigheter ska ha funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid (årslång eller förutsedd årslång aktivitetsbegränsning).

Svårigheterna ska vara konsekvens av psykisk funktionsnedsättning. I målgruppen ingår personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. I undantagsfall kan insatser via socialpsykiatrin bli aktuella efter individuell bedömning, trots avsaknad av dokumenterad psykiatrisk diagnos/ funktionsnedsättning. Psykiska sjukdomstillstånd som per definition är av övergående natur, exempelvis akut stressyndrom, ingår inte i målgruppen. Störningar i den psykiska utvecklingen liksom traditionellt organiskt relaterade sjukdomar däribland autismspektrumstillstånd, demenssjukdomar och drogberoende/ missbruk ingår inte heller.

Personer med missbruk och beroende

Målgruppen utgörs av personer som på grund av pågående missbruk och beroende har svårigheter att bibehålla sitt boende och/eller behöver stöd med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden.

Personer med samsjuklighetsproblematik

Målgruppen utgörs av personer som har en samsjuklighetsproblematik och som ingår i de båda ovanstående grupperna.

INSATSER

Boendestöd

Målet med boendestöd är att den enskilde tillsammans med boendestödjaren ska utveckla sådana rutiner och strategier som stärker och möjliggör för den enskilde att klara sin vardag på egen hand. Insatsen kan innefatta:

- Sociala, pedagogiska och stödjande insatser för att stärka självförtroende och verka för att personen fattar egna beslut och kan ta ställning till olika frågor i vardagen.
- Skapa struktur i vardagen.
- Nätverksskapande insatser för att behålla och vid behov återknyta kontakter med anhöriga, släkt och vänner.
- Stöd i att fylla i vissa blanketter och planera hushållsinköp tillsammans.
- Få stöd i att själv ta kontakter med tex myndigheter. I annat fall är boendestödjaren med när kontakt ska tas.
- Följeslagare för att träna den enskilde att klara personliga angelägenhet utanför hemmet, t.ex. ett läkarbesök. Avsikten är att den enskilde med denna träning ska klara dessa kontakter på egen hand.
- Bryta passivitet och motivera den enskilde att självständigt klara av det som den enskilde har kring sig såsom att klara personlig omvårdnad, sköta sitt boende, göra inköp, delta i sysselsättning, klara att åka kollektiva kommunikationer, m.m.
- Boendestödet har inte ansvar för den enskildes ekonomi. Vid behov av stöd kring ekonomin kan det bli aktuellt med en god man.

Genomförandeplan upprättas av utförare.

Vård och stödsamordnare

För målgrupperna finns insatsen Vård och stödsamordnare. Kan beviljas om den enskilde har behov av att få samordnat stöd från flera aktörer. Till en början görs en kartläggning av den enskildes behov, därefter görs bedömning av utförare om de ska arbeta utifrån integrerad psykiatri (CM). Integrerad Psykiatri är en arbetsmetod för att förbättra den enskildes förmåga att klara av stress och att lösa svårigheter och andra problem utifrån funktionsnedsättning. Genomförandeplan upprättas av utförare.

Daglig sysselsättning

För personer inom målgrupperna som står långt ifrån arbetsmarknaden och som har behov av social samvaro och sysselsättning på en nivå som är individanpassad. Genomförandeplan upprättas av utförare.

Bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen

Det finns ingen bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen för målgruppen i kommunen. Om behovet inte kan tillgodoses inom kommunen kan det bli aktuellt att verkställa beslutet på externt boende. (Se delegationsordningen för aktuell beslutfattare för extern placering.)

När den psykiska funktionsnedsättningen ger så stora svårigheter i vardagen så den enskilde inte klarar av ett eget boende med stöd, kan bostad med särskild service beviljas. För att beviljas bostad med särskild service krävs att det finns ett omfattande behov av stöd, tillsyn och omvårdnad. Behoven ska vara dygnet runt och ska inte kunna tillgodoses på något annat sätt. Behovet av insatsen ska inte bedömas tillfällig utan vara varaktigt. Genomförandeplan upprättas av utförare.

BEAKTANDE VID HANDLÄGGNING

Barnrättsperspektiv

Vid beslut då den enskilde har barn ska ett barnrättsperspektiv finnas och hänsyn tas till barns behov och utveckling. I det praktiska arbetet med handläggning av socialpsykiatriska insatser ska barnets situation särskilt uppmärksammas i utredningen. I en beslutssituation måste olika förslag till lösningar analyseras och vägas mot varandra. Även om barnets bästa inte alltid är avgörande för vilket beslut som fattas, ska det alltid beaktas, utredas och dokumenteras.

Om det framkommer oro för ett barns situation i ärendet har varje enskild handläggare en skyldighet att upprätta en orosanmälan. Information ska lämnas vid första besök att den skyldigheten finns för handläggare och samverkande myndigheter som den enskilde kan komma i kontakt med. Denna anmälningsskyldighet regleras i 14 kap 1 § SoL.

Våld i Nära relationer

Frågor om våld i nära relationer ska ingå i den utredning som görs efter ansökan om insats. Gullspångs kommun har antagit en handlingsplan där det framgår hur arbetet i frågor som rör våld i nära relation ska handläggas. En samordnare är anställd inom IFO som stödfunktion och behjälplig i frågor som rör våld i nära relation.

Stöd i handläggningen återfinns i Socialstyrelsens handbok ”Våld”. Behov som uppstår i dessa ärenden kan vara av akut karaktär samt även mer långsiktiga.

Nämnden ska som stöd använda screening- och utredningsmetoder: FREDA-kortfrågor, FREDA-beskrivning, SARA samt PATRIARK ämnat för att identifiera, utreda och skyddsbedöma ärenden gällande våld i nära relation. I enlighet med vad som framgår av handlingsplanen för våld i nära relation ska metoden användas.

Övrigt

Vid egen ansökan ska den enskilde träffa en handläggare senast inom sju arbetsdagar räknat från ansökningsdatum.

Alla beslut om insatser ska vara tidsbegränsade. Huvudregeln är att insatser omprövas efter sex månader och externa placeringar efter tre månader.

Alla gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader ska anmälas till Inspektionen för Vård- Och Omsorg.

SAMVERKAN

Om insatser är aktuella från andra myndigheter eller från andra myndighetsgrupper inom kommunens socialtjänst ska samverkan ske utifrån den enskildes behov. Viktiga samarbetspartner är Beroendecentrum (öppenvård), polisen, primärvården, öppen- och slutenvårdspsykiatri, den kommunala socialpsykiatrin och kriminalvården.

Samordnad Individuell plan (SIP)

När den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso-och sjukvården ska en samordnad individuell plan upprättas. Syftet med planen är att säkerställa samarbetet mellan huvudmännen så att den enskildes samlade behov av behandling och insatser tillgodoses. I planen ska en tydlig ansvarsfördelning mellan aktörer framgå. För att en plan ska kunna upprättas krävs den enskildes samtycke.